

SKANDINAVSKA KNJIŽEVNOST 3

Status: OP (obavezan predmet)

Trajanje: jedan semestar (semestar: VI)

Broj ESPB (ECTS): 6

Oblik nastave: interaktivna predavanja i seminarska vežbanja

Cilj kursa i kompetencije koje student sti

e: Poznavanje razvoja i osnovnih odlika skandinavske književnosti od 1920. godine do danas, njenog odnosa prema evropskoj književnosti i veština književnog i realnog tumačenja teksta. Produbljivanje pasivnog vladanja drugim dvama kontinentalnim skandinavskim jezicima mimo izabranog skandinavskog jezika u meri koja studentima omogućava relativno nesmetano čitanje i razumevanje autentinih tekstova koji čine gradivo kursa, te solidno razumevanje izvornih govornika druga dva skandinavska jezika.

Sadržaj kursa: Spoljni i unutarnji činioci i uslovi razvoja skandinavske književnosti..

Ekspresionizam, neorealisti

ka kretanja, zavija

ajna književnost. Finskošvedska i finska književnost. Islandska i ferjarska književnost. Rat i književnost. Paralelni književni tokovi. Književnost za decu. Književna kritika i istoriografija književnosti. Savremeni tokovi. Uz kurs se vezuju i specijalni pomoćni kursevi

Švedski jezik za studente norveškog i danskog jezika i Norveški jezik za studente švedskog i danskog jezika na kojima studenti, između ostalog putem obrađivanja primarne i sekundarne literature za kurs Skandinavska književnost 3, stiču osnovna pasivna znanja iz druga dva kontinentalna skandinavska jezika.

Provera ste

enog znanja/ispit:

Predispitne obaveze: doma

i zadaci, kolokvijumi, aktivno u

ešće na specijalnim pomoćnim

kursevima

Ispit: pismeni ispit po završetku kursa.

Literatura:

Sekundarna literatura

Johannes Fibiger, Gerd Lütken: *Litteraturens veje*. København: G.E.C. Gad, 1996:258–417. (159 str.)

Per Thomas Andersen: *Norsk litteraturhistorie*. Oslo: Universitetsforlaget, 2001:385–569. (184 str.)

Bernt Olsson, Ingemar Algulin: *Litteraturens historia i Sverige*. Stockholm: Norstedts, 1987:443–579. (136 str.)

Ukupno oko 479 stranica.

Primarna literatura

Danska književnost

Harald Landt Momberg: *Skabelse* (fra digtsamlingen *Parole*, 1922)

Oskar Hansen: *Arbejdsløs* (1929)

Gustaf Munch-Petersen: *det; til mine forældre; til en (ung ven* (fra digtsamlingen *det nøgne menneske*, 1932)

Harald Herdal: *Det frugtbare had; Gaden* (fra digtsamlingen *Mennesket*, 1937)

Otto Gelsted: *Bøn til det moderne mentalitet* (fra samlingen *Rejsen til Astrid*, 1927); *De mørke fugle* (1940)

Tom Kristensen: *Fribytter* (fra digtsamlingen *Fribytterdrømme*, 1920); *Landet Atlantis* (fra digtsamlingen *Fribytterdrømme*, 1920); *Det blomstrende slagsmål* (fra digtsamlingen *Mirakler*, 1922); *Henrettelsen* (fra digtsamlingen *Påfuglefferen*, 1922); *Angst* (fra digtsamlingen *En Fribytters Ord*, 1932); *Diminuendo* (fra digtsamlingen *En Fribytters Ord*, 1932); *De forsvundne ansigter; Ulykken* (fra novellesamlingen *Vindrosen*, 1934)

Poul Henningsen: *Ølhunden glammer* (1929); *Riddersalen* (1926); *Kulturistens kindtand* (fra samlingen *Vers til i dag*, 1966)

Jens August Schade: *Digteren* (fra digtsamlingen *Hjertebogen*, 1930); *Skyggen danser* (fra digtsamlingen *Jordens ansigt*, 1932); *Eksotisk drøm* (fra digtsamlingen *Kællingedigte*, 1944); *Konkyliens Sang* (optrykt i *Kællingedigte*, 1944); *I universitetets frokoststue* (fra digtsamlingen *Helvede opløser sig* (1953); *Sommer i storbyen* (fra digtsamlingen *Schades højsang* (1958)

Martin A. Hansen: *Soldaten og Pigen* (fra novellesamlingen *Agerhønen*, 1947); *Dobbeltportræt i karvskåren Ramme* (fra novellesamlingen *Tanker i en Skorsten*, 1948)

Tove Ditlevsen: *De evige tre* (fra digtsamlingen *Lilleverden*, 1942); *Der bor en ung pige* (fra digtsamlingen *Kvindesind*, 1955); *Ægteskab* (fra digtsamlingen *Kvindesind*, 1955)

Ole Sarvig: *Regnmaaleren* (fra digtsamlingen *Grønne digte*, 1943); fra *nattens hus* (fra digtsamlingen *Jeghuset*, 1944)

Thorkild Bjørnvig: *Ahornt træet* (fra digtsamlingen *Figur og ild*, 1959); *De store blaa Heste* (fra digtsamlingen *Figur og ild*, 1959); *Klitspejlet* (fra digtsamlingen *Figur og ild*, 1959)

Paul la Cour: *Stridende Aand* (fra digtsamlingen *De hundrede somre*, 1940); *Ventetid* (fra digtsamlingen *Mellem Bark og Ved*, 1950);

Villy Sørensen: *Det ukendte træ* (fra novellesamlingen *Sære historier*, 1953); *Fuglen i jomfruham* (fra *Formynderfortællinger*, 1964)

Cecil Bødker: *Vædderen* (fra novellesamlingen *Øyet*, 1961)

Peter Seeberg: *Spionen* (fra novellesamlingen *Eftersøgningen og andre noveller*, 1962); *Hjulet* (fra novellesamlingen *Eftersøgningen og andre noveller*, 1962)

Klaus Rifbjerg: *Nultime* (fra digtsamlingen *Konfrontation*, 1960); *Røntgen* (fra digtsamlingen *Konfrontation*, 1960)

Benny Andersen: *Bukserne* (fra novellesamlingen *Puderne*, 1965)

Lean Nielsen: *Rotterne* (fra novellesamlingen *Ned ad trappen ud på gaden*, 1982)

Poul Ørum: *Rotten* (fra novellesamlingen *I vanden dyb*, 1961)

Per Højholt: *M/S NELLY i modlyd* (fra digtsamlingen *Poetens hoved*, 1963); *Digtet Digtet digtet* (fra digtsamlingen *Min hånd 66*, 1966); *henry ind i landskabet* (fra digtsamlingen *Turbo*, 1968);

Inger Christensen: *TEXTEN/extensioner* (fra digtsamlingen *det*, 1969)

Hans-Jørgen Nielsen: *Et billede et sted i sproget* (fra digtsamlingen *output*, 1967)

Jørgen Leth: *Disse ord er blå* (fra digtsamlingen *Lykken i ingenmandsland*, 1967); *Mit Vietnamdigt* (fra digtsamlingen *Lykken i ingenmandsland*, 1967)

Kirsten Thorup: *Baby* (1973) 243 s.

Dan Turéll: *Jeg skulle have været taxachauffør* (fra digtsamlingen *Drive-in digte*, 1976); *Gennem byen sidste gang* (fra digtsamlingen *Storbyblues*, 1977); *Hyldest til hverdagen* (fra digtsamlingen *Kom forbi*, 1984)

Søren Ulrik Thomsen: *Levende Vent Passager Ikke døden* (fra digtsamlingen *City Slang*, 1981)

Michael Strunge: *Natmaskinen Plasticsolen* (fra digtsamlingen *Vi folder drømmens faner ud*, 1981)

Pia Tafdrup: *Sår Befri de indvendige sange Overgiver mig Vælter* (fra digtsamlingen *Når der går hul på en engel*, 1981); *Springflod Længere endnu* (fra digtsamlingen *Springflod*, 1985)

Naja Marie Aidt: *Betragning* (fra novellesamlingen *Tilgang*, 1995)

Helle Helle: *Køreplaner* (fra novellesamlingen *Rester*, 1996)

Jan Sonnergaard: *William* (fra novellesamlingen *Radiator*, 1997)

Peter Adolphsen: *Armstumpen edderkoppespindet og orgelsonaten* (fra novellesamlingen *Små historier 2*, 2000)

Simon Fruelund: *Min sommerferie* (fra novellesamlingen *Planer for sommeren*, 2002)

Katrine Marie Guldager: *Nørreport* (fra novellesamlingen *København*, 2004)

Kirsten Hammann (fra *smørhullet*, 2004) 271 s.

Ferjarska književnost

William Heinesen: *Stjerner mine venner i de dybe grunde* (fra digtsamlingen *Stjernene vågner*, 1930); *Jam session 1959* (fra digtsamlingen *Hymne og harmsang*, 1961); *Grylen; Stormnatten* (fra novellesamlingen *Det fortryllede Lys*, 1957)

Norveška književnost

Olav Nygard: *No reiser kvelden seg* (frå diktsamlinga *Ved vebande*, 1923)

Rudolf Nilsen: *Bekjennelse* (fra diktsamlingen *På stengrunn*, 1925); *Gategutt* (fra diktsamlingen *På gjensyn*, 1926); *Jeg hadde tenkt* (fra diktsamlingen *Hverdagen*, 1929)

Olaf Bull: *Metope* (fra diktsamlingen *Metope*, 1927)

Cora Sandel: *Alberta og Jakob* (1926), 205 s.

Arnulf Øverland: *Du må ikke sove* (fra diktsamlingen *Den røde front*, 1937)

Nordahl Grieg: *Øya i ishavet* (fra diktsamlingen *Reykjavik*, 1943)

Inger Hagerup: *Aust-Vågøy* (fra diktsamlingen *Videre*, 1945); *Mauren* (fra diktsamlingen *Den sommeren*, 1971); *Episode* (fra diktsamlingen *Videre*, 1945)

Gunvor Hofmo: *Det er ingen hverdag mer* (fra diktsamlingen *Jeg vil hjem til menneskene*, 1946); (fra *en annen virkelighet* (fra diktsamlingen (fra *en annen virkelighet*, 1948); *Et drømt brev?*)

Tarjei Vesaas: *Snø og granskog* (frå diktsamlinga *Kjeldene*, 1946); *Regn i Hiroshima* (fra diktsamlingen *Leiken og lynet*, 1947); *Ormens veg over berget*; *Trøytt tre*; *Det ror og ror* (frå diktsamlinga *Lykka for ferdesmenn*, 1949); *Tusten* (frå novellesamlinga *Vindane*, 1952)

Alf Prøysen: *Kjæm du i kveld ...* (frå diktsamlinga *Viser i tusmørke*, 1951)

Johan Borgen: *Av en født forbryters dagbok* (fra novellesamlingen *Hvetebrødsdager*, 1948)

Olav H. Hauge: *under bergfallet* (frå diktsamlinga *Under bergfallet*, 1951); *Elvi burtanum fjorden* (frå diktsamlinga *Seint rodnar skog i djuvet*, 1956); *Eit ord*; *Vindhanen*; *Katten*; *Sleggja* (frå diktsamlinga *Dropar i austavind*, 1966); *Svevn* (fra diktsamlingen *Janglestrå*, 1980)

Jan Erik Vold: *Rom og speil* (fra diktsamlingen *mellom speil og speil*, 1965); *Bildet stanser på Barkåker-diktet*; *Trikkeskinnediktet*; *Ved inngangen til et nytt år jeg ikke har lyst til å gå inn i men som vi er gått inn i på godt og ondt* (fra diktsamlingen *Mor Godhjertas glade versjon. Ja.*, 1968)

Georg Johannesen: *Generasjon* (fra diktsamlingen *Dikt 1959*, 1959); *Oppslag i en OBOS-blokk*; *Spørsmål*; *Fråterne*; *Utgangen*; *Første lekse*; *Fullmånen* (fra diktsamlingen *Ars Morendi eller de syv døds måter*, 1965)

Paal Brekke: *Som i en kinosal* (fra diktsamlingen *Det skjeve smil i rosa*, 1965); *Der alle stier taper seg* (fra diktsamlingen *Roerne* (fra *Itaka*, 1960); *Vinterbilde. Barndom* (fra diktsamlingen *Men barnet i meg spør*, 1992)

Dag Solstad: *Vi vil ikke gi kaffekjelen vinger* (fra novellesamlingen *Svingstol*, 1967); *Novelle* (fra novellesamlingen *Svingstol*, 1967)

Harald Sverdrup: *Øvelser i hjemlig diskriminering* (fra diktsamlingen *Farlig vind*, 1972)

Kjell Askildsen: *Mennesker på kafe; Maria; Oppløpet* (fra novellesamlingen *Thomas F's siste nedtegnelser til allmennheten*, 1983); *Hundene i Tessaloniki* (fra novellesamlingen *Hundene i Tessaloniki*, 1996); *Spikeren i kirsebærtreet* (fra novellesamlingen *Et stort øde landskap*, 1991);

Stein Mehren: *Hvem skriver du for; Elskede hva tenker du på* (fra diktsamlingen *Vintersolhverv*, 1979); *Midt på natten* (fra diktsamlingen *Hotel Memory*, 1996); *Deg vil jeg aldri glemme* (fra diktsamlingen *Skjul og forvandling*, 1990);

Øystein Lønn: *Den digre snøhaugen* (fra novellesamlingen *Hva skal vi gjøre i dag? og andre noveller*, 1995); *Det er så jævlig stille; Rørtangen* (fra novellesamlingen *Thranes metode og andre noveller*, 1993)

Einar Økland: *Infernalsk* (fra diktsamlinga *Når ikkje anna er sagt*, 1991)

Tor Ulven: *Jeg faller* (fra diktsamlingen *Etter oss tegn*, 1980); *Stille* (fra diktsamlingen *Forsvinningspunkt*, 1981); *Din egen stemme* (fra diktsamlingen *Det tålmdige*, 1987); *Minutter* (fra diktsamlingen *Som fossile bølgeslag*, 1984/1996); *Trafikk* (fra diktsamlingen *Museets teater*, 1985/1996);

Lars Saabye Christensen: *En gang må være den første; Noen som ser deg* (fra novellesamlingen *Ingens*, 1992)

Jon Fosse: *Det er Ales* (2004 70 s.)

Švedska književnost

Birger Sjöberg: *Den första gång ...* (ur diktsamlingen *Fridas bok*, 1922)

Erik Axel Karlfeldt: *Sub luna* (ur diktsamlingen *Hösthorn*, 1927)

Elmer Diktonius: *Jaguaren* (ur diktsamlingen *Hårda sånger*, 1922); *Barnet i trädgården* (ur diktsamlingen *Taggiga lågor*, 1924); *Trälens rygg* (1930)

Pär Lagerkvist: *Torso* (ur diktsamlingen *Hjärtats sånger*, 1926); *[Livet tar sitt barn til sig]* (ur diktsamlingen *Vid lägereld*, 1932); *Livsbåten* (ur diktsamlingen *Sång och strid*, 1940); *[Engång skal du vara en del av dem]* (ur diktsamlingen *Aftonland*, 1953); *Far och jag* (ur novellsamlingen *Onda sagor*, 1924)

Artur Lundkvist: *[Låt mig bli en trumpet]* (ur diktsamlingen *Glöd*, 1928)

Harry Martinson: *Efter; Lyssnare* (ur diktsamlingen *Nomad*, 1931); *Museet* (1932); *Pigor* (ur diktsamlingen *Natur*, 1934); *Kväll i inlandet* (ur diktsamlingen *Passad*, 1945); *Nässlorna blomma* (1935), 287 s.

Ivar Lo-Johansson: *En lagårdsmadonna Kortspelarna* (ur novellsamlingene *Statarna I–II*, 1936–37) og *Jordproletärerna* (1941)

Jan Fridegård: *Sängknoppen* (ur novellsamlingen *Statister*, 1939)

Karin Boye: *Sköldmön* (ur diktsamlingen *Gömda land*, 1924); *Ja visst gör det ont* (ur diktsamlingen *För trädets skull*, 1935); *Min hud är full av fjärilar* (ur diktsamlingen *För trädets skull*, 1935)

Gunnar Ekelöf: *Höstsejd* (ur diktsamlingen *Dedikation*, 1934); *Färjesång; [En värld är varje människa]; Eufori* (ur diktsamlingen *Färjesång*, 1941); *Non serviam* (ur diktsamlingen *Non serviam*, 1945); *En verklighet (drömd)* (ur diktsamlingen *Om hösten*, 1951)

Nils Ferlin: *[Du har tappat ditt ord och din papperslapp]* (ur diktsamlingen *Barfotabarn*, 1933)

Hjalmar Gullberg: *Kyssande vind* (ur diktsamlingen *Kärlek i tjugonde seklet*, 1933); *Kontrakt* (ur diktsamlingen *100 dikter*, 1939); *Död Amazon* (ur diktsamlingen *Fem kornbröd och två fiskar*, 1942)

Johannes Edfelt: *Demaskering; Förklaringsberg* (ur diktsamlingen *Högmässa*, 1934)

Erik Lindegren: *XXII XXVIII* (ur diktsamlingen *mannen utan väg*, 1942); *Arioso* (ur diktsamlingen *Sviter*, 1947); *De fem sinnenas dans* (ur diktsamlingen *Sviter*, 1947); *Ikaros* (ur diktsamlingen *Vinteroffer*, 1954)

Karl Vennberg: *Om det fanns telefon* (ur diktsamlingen *Halmfackla*, 1944); *Du måste värja ditt liv* (ur diktsamlingen *Fiskefärd*, 1949); *Vinets åldrar*; *Elegi* (ur diktsamlingen *Vägen till Spånga Folkan*, 1976);

Stig Dagerman: *Att döda ett barn* (1948);

Tomas Tranströmer: *Storm* (ur diktsamlingen *17 dikter*, 1954); *Vädertavla* (ur diktsamlingen *Hemligheter på vägen*, 1958); *Allegro*; *Nocturne* (ur diktsamlingen *Den halvfärdiga himlen*, 1962); *Om Historien* (ur diktsamlingen *Sanger och spår*, 1966); *Blåsipporna* (ur diktsamlingen *Det vilda torget*, 1983); *C-dur*; *Guldstekel* (ur diktsamlingen *För levande och döda*, 1989);

Sonja Åkesson: *Åktenskapsfrågan*; *Församling* (ur diktsamlingen *Husfrid*, 1963);

Göran Sonnevi: *Om kriget i Vietnam* (ur diktsamlingen *Ingrepp – modeller*, 1965); *Den oföddes språk* (ur diktsamlingen *Det måste gå*, 1970); *Dikt 4.10.73*; (ur dikten *Mozartvariationer II nr 81, 83, 87, 103* (ur diktsamlingen *Det omöjliga*, 1975)

Sandro Key-Åberg: *Död i Stockholm* (ur novellsamlingen *uppslagsbok för rådvilla*, 1970)

Göran Palm: *Solen går aldrig ner över det språk som ljuger* (ur diktsamlingen *Varför har nätterna inga namn?*, 1971)

Lars Forsell: *Svensk kulturdebatt 1967*; *Den svenska sommaren* (ur diktsamlingen *Visor Svarta och Röda*, 1972)

P. O. Sundman: *Berättelsen om Säm* (1977), 249 s.

Kjell Sundberg: *Svenska samtal* (ur diktsamlingen *Svarta krusbär*, 1980)

Kristina Lugn: *[Kuratorn har sagt]* (ur diktsamlingen *Döda honom!*, 1978)

Ann Jäderlund: *Stark struktur*; *Natur* (ur diktsamlingen *Som en gång varit äng*, 1988)

Katarina Frostensson: *Jag själv i gul klänning* (ur diktsamlingen *Tankarna*, 1994)

Žanrovi

Drama: Per Olof Enquist: *Från regnormarnas liv* (1981)

Žensko pismo: Märta Tikkanen: *Män kan inte våldtas* (1975), 183 s.

Kriminalistički roman: Maj Sjöwall & Per Wahlöö: *Den vedervärdige mannen från Säffle* (1971), 188 s.

Naučna fantastika: Sam Lundwall: *Inga hjältar här* (1971), 104 s.

Književnost za decu: Torbjørn Egner: *Karius og Baktus* (1949), 37 s.

Književnost stranih radnika: Zvonimir Popović: *Mörkriket* (1998), 109 s.

Predmetna proza kao (urmetnička proza: Max Lundgren: *Skriftväxling* (ur novellsamlingen *Lättsinniga berättelser och andra noveller*, 1978)

Intervju sa piscem: John Chr. Jørgensen: *Man kan godt skrive digte mellem 9 og 17?*

Esej

Kritika i angažman

John Chr. Jørgensen: *Forfatterrollen ved indgangen til 1980erne?*

Sven Nilsson & Rolf Yrild: *Svensk litteratur i kritik och debatt 1957–70*, 27–44, 97–104, 112–123, 124–135, 167–176, 235–238, 239–252

Društvo

Sigbjørn Holmebakk: *Brønnprisserne*, (fra *Hundevakt, grålysning*, 1974)

Arnulf Øverland: *Trykkfrihet og straffelov* (fra *Norske essays*, 1958)

Jens Bjerneboe: *Formyndermennesket* (fra *Vi som elsket Amerika*, 1970)

Kjartan Fløgstad: *Frå industrikultur til kulturindustri* (fra *Tyrannosaurus text*, 1988)

Mentalitet

Dag Solstad: *Norske vaner, særlig matvaner* (artikkel i *Klassekampens* julenummer 1982)

Kåre Lunden: *Historie og historisk roman* (fra *Dialog med fortida*, 1985)

Druge nordijske književnosti

Islandska književnost: Svava Jakobsdoutir: *Zabava kraj zida od kamena* (1967)

Grenlandska književnost: *Izbor pesama* (iz časopisa *Mostovi*, br. 44, oktobar–decembar 1980.)

Laponska književnost: *Izbor pesama* (iz časopisa *Mostovi*, br. 43, jul–septembar 1980.)

Finska književnost: Veijo Mari: *Prosidba?*; Paavo Haaviko: *Pjesma sedma?*; Arja Tiainen: *Sunce, ne prestaj da sijaš, ne gasni?*